

**INCURSIUNI COMONISTICE ÎN REPERTORIUL DIDACTIC
ȘI MUZICA PENTRU COPII A COMPOZITORULUI ALEXANDR MULEAR**

COMPOSITIONAL INCURSIONS INTO THE DIDACTIC REPERTOIRE AND
MUSIC FOR CHILDREN BY THE COMPOSER ALEXANDR MULEAR

DANIELA TROCINEL²⁶,
doctorandă,
Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice

<https://orcid.org/0000-0002-5731-5332>

CZU 78(0.053.2)(478)

78.071.1(478)

DOI <https://doi.org/10.55383/ca.12>

Compozitorul A. Mulear se numără printre personalitățile notorii care a participat activ la dezvoltarea și completarea fondului didactic muzical autohton cu opusuri de diverse genuri și forme, de la cele mici, simple, până la lucrări ample. Piesele instructive pentru pian, vioară și voce sunt printre cele mai cunoscute și interpretate de către elevi. Autorul simte subtil universul copiilor și cunoaște în detaliu posibilitățile de însușire a instrumentelor la etapele primare de studiu. Astfel, contribuind semnificativ la amplificarea și extinderea lumii muzical-spirituale a elevilor, a reușit să-i familiarizeze cu o largă diversitate a literaturii muzicale autohtone, prin întruchiparea imaginilor și genurilor populare în compozițiile sale didactice.

Cuvinte-cheie: A. Mulear, compozitor, repertoriul didactic, muzică pentru copii, balet, interpreți

Composer A. Mulear is among the notable personalities who actively participated in the development, and completion of the local musical didactic fund with compositions of various genres and forms, from small and simple to extensive works. The instructive works for piano, violin, and voice are among the most well-known and performed by students. The author subtly feels the universe of children and knows in detail the possibilities of learning instruments at the primary stages of study. Thus, significantly contributing to the amplification and expansion of the children's musical-spiritual world, he managed to familiarize them with an entire diversity of local musical literature, by embodying the popular images and genres in his didactic compositions.

Keywords: A. Mulear, composer, didactic repertoire, music for children, ballet, performers

Introducere

Cultura muzicală autohtonă se distinge printr-o bogată paletă de realizări importante, printre care se numără și constituirea repertoriului didactic. Acest proces, început în perioada sovietică, a implicat activitatea impetuoasă a unor numeroși oameni de artă – muzicieni și literați.

Astfel, pe teritoriul RSSM, soluționarea problemei legate de repertoriul didactic are loc începând cu a doua jumătate a anilor 1940, având la bază un melanj format din tradițiile muzicii folclorice cu cele implementate de către compozitorii ruși și ucraineni – fapt ce a dus la crearea rapidă a unui repertoriu didactic incomplet.

Ulterior, la începutul anilor '70 ai secolului XX, a fost constituit Cabinetul instructiv-metodic de pe lângă Ministerul Culturii, care avea ca scop „asigurarea cu materiale metodice a procesului de învățământ de la etapa primară până la instituțiile muzicale profesionale ale Republicii Moldova (...). O funcție importantă a cabinetului metodic consta în alcătuirea planului de editare a culegerilor de note, manualelor și altor materiale didactice necesare. Acest plan era întocmit în conformitate cu cerințele tuturor instituțiilor muzicale republicane” [1 p. 200-201].

Alexandr Mulear – promotor al repertoriului didactic autohton

---

²⁶ E-mail: daniela1994@list.ru

Printre compozitorii care au contribuit la promovarea muzicii autohtone și au participat activ la formarea unui repertoriu didactic se remarcă și A. Mulear. Deși a creat și experimentat în diferite genuri muzicale – *suite, sonate, cvartete*, totuși, un loc semnificativ în portofoliul său componistic îl ocupă lucrările muzicale dedicate copiilor. Acest fapt ne vorbește despre personalitatea complexă și multilaterală a maestrului.

Analizând lista creațiilor semnate de A. Mulear, găsim lucrări remarcabile destinate copiilor. Am ajuns la această concluzie, reieșind din indicațiile ce sunt notate pe coperta opusurilor semnate de autor, prezentând denumirea lucrării și remarcile cu privire la clasa de studiu. Astfel, repertoriul didactic al maestrului poate fi delimitat în:

1. Lucrări didactice:
  - a) de apartenență instrumentală;
  - b) de apartenență vocală.
2. Muzică pentru copii.

Opusuri didactice instrumentale

În prima categorie sunt incluse lucrările didactice instrumentale care pot fi delimitate preponderent din punct de vedere al caracterului contrastant – miniaturi de natură lirică și miniaturi dansante. Printre opusurile găsite pe rafturile Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova numim câteva scrise pentru pian: *В догонку (În goană)*, *Козлик (Iezișorul)*, *Сверчок (Greierul)*, *Музыкальная шкатулка (Cutia muzicală)*, *Скерцино (Scherzino)*, *Сказочка (Povestioara)*, *Сказание (Legenda)*, *Токкатино (Toccatino)*, *Бабочка (Fluturașul)*.

Despre lucrările didactice pentru pian semnate de compozitorul A. Mulear scrie și cercetătoarea E. Gupalova în articolul *Culegerile de autor din creațiile compozitorilor autohtoni de maximă răspândire în practica didactică din Republica Moldova*, unde notează câteva trăsături distincte ale acestor piese: „Toate lucrările sale se remarcă prin frazare clară, articulație exactă, contur tematic flexibil, definitivare fină a procedeelelor tehnice de emiterie a sunetului, dezvoltări strălucitoare de culminații și contraste dinamice inopinate, care se găsesc adesea în practica performanței lăutărești” [2 p. 160] (aici și în continuare traducerea din rusă ne aparține – n.a.). În aceeași ordine de idei, autoarea scrie că „factura muzicală a opusurilor compozitorului este construită în așa fel, încât reproduce adesea tehnicile de interpretare populară, sunetul țambalului, viorii, naiului, cavalului și altor instrumente din taraf. În miniaturile cantilene ale lui A. Mulear pianul imită adesea cântecele ciobănești” [2 p. 160].

Muzicologul E. Gupalova notează și despre *Юмореска (Humoresca)* – una dintre cele mai ample lucrări pentru pian, scrisă în anul 1954 sub îndrumarea mentorului său L. Gurov, precum și despre ciclurile *Двенадцать пьес для фортепиано – Музыкальные картинки (Douăsprezece piese pentru pian – Tablouri muzicale)* editate în 1964, și *Шесть пьес для фортепиано (Șase piese pentru pian)*, care au văzut lumina tiparului în 1971 (menționăm că în articolul său autoarea, indicând anul între paranteze, nu precizează dacă acesta este anul scrierii sau publicării lucrărilor muzicale – n.a.).

Alte opusuri didactice pentru pian compuse de A. Mulear în perioada anilor 1970-1980 sunt *Sonata pentru pian* scrisă în anul 1976, special pentru un concurs de compoziție și *Двадцать пять пьес для фортепиано (ciclul Douăzeci și cinci de piese pentru pian)*, editate în anul 1982. O altă lucrare didactică pianistică din portofoliul maestrului este *Комичный танец (Dans comic)*, care a fost interpretată în cadrul Festivalului-Concurs Internațional pentru copii *Lira de Aur – 2019* (în original – *Международный фестиваль-конкурс детского творчества Золотая лира – 2019*), ediția a VI,

Chișinău [3]. De asemenea, alte două lucrări pentru pian adresate elevilor sunt *Dans* și *Capriciu*, care au fost incluse în culegerile muzicale întocmite de către Z. Tcaci alături de „alte miniaturi pianistice nepublicate anterior din *Suita pentru copii* a profesorului său – L. Gurov (*Marș, Tărăboi, Sărbătoarea copiilor*), precum și lucrări noi, inclusiv semnate de autori tineri: V. Rotaru (*La tulpinile de meri, Ileana*), I. Macovei (*Mărțișor, Tocatină, Trandafirul*), O. Negruța (*Cântec de leagăn*), T. Tarasenko (*Dans, Curcubeul fermecat*), A. Luxemburg (*Joc vesel, Scherzo*), A. Sochireanschi (*Căruța cu zurgălăi*), V. Masiukov (*Poveste, Doi cucoși*) ș.a.” [4].

Pe lângă numeroasele lucrări scrise pentru pian, un alt instrument căruia compozitorul îi dedică diverse opusuri didactice este vioara. Legătura maestrului cu acest instrument este una evocativă, el studiindu-l din anii copilăriei. Posedând cunoștințe valoroase despre posibilitățile tehnice și expresive ale viorii, palmaresul său componistic este complinit cu astfel de miniaturi. Unele dintre ele sunt analoge ciclurilor de miniaturi pentru pian, spre exemplu:

– *Двенадцать пьес* для скрипки и фортепиано, 1961 (*Douăsprezece piese* pentru vioară și pian); *Двенадцать пьес* для фортепиано *Музыкальные картинки*, 1964 (*Douăsprezece piese* pentru pian – *Tablouri muzicale*);

– *Шесть миниатюр* для скрипки и фортепиано, Москва, 1970 (*Șase miniaturi* pentru vioară și pian); *Шесть пьес* для фортепиано, Кишинев, 1971 (*Șase piese* pentru pian).

Din seria lucrărilor pedagogice dedicate viorii (cu acompaniament de pian) se găsesc câteva în arhiva Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova: *Пастушок (Ciobănașul)*, *Танец (Joc)*, *Колыбельная (Cântec de leagăn)*, *Ариозо (Arioso)*, *Гагаузский танец (Dans găgăuz)* și *Олеандра (Oleandra)*. Piese enumerate și alte câteva au fost incluse în colecțiile repertoriului pedagogic pentru copii, meritând o discuție separată.

Opusuri didactice vocale

În cea de-a doua categorie a lucrărilor didactice din portofoliul compozitorului A. Mulear se încadrează opusurile vocale. Creația vocal-didactică a maestrului începe aproximativ cu anii 1950 prin compunerea cântecelor pionierești. Acest fapt este reflectat de către muzicologul A. Șimbariov: „Primele culegeri de cântece pionierești, publicate în Moldova, au apărut la începutul anilor '50 (... *Cântece pentru cei mai mici*, ... 1955 și ... *Cântece pentru pionieri și școlari*, ... 1953). După numărul de compozitori, se poate concluziona că în acei ani interesul pentru cântecul pionieresc era destul de larg” [5 p. 64]. În aceeași ordine de idei, subliniem faptul că unele dintre lucrările vocal-didactice semnate de compozitorul A. Mulear pot fi încadrate și în genul cântecului de glumă. Un exemplu elocvent este lucrarea *Три поросенка (Trei porcei)* – semnează cercetătoarea A. Șimbariov [5 p. 61]. Conform datelor relevate de către aceeași autoare, maestrul a compus cântece pentru copii și în anii 1960, câteva dintre acestea fiind *Наши яблоки (Merele noastre)* și *Давайте, дети, всего мира! (Hai, copii, din lumea toată!)*, ambele scrise pe versurile poetului G. Vieru [5 p. 68]. Acest fapt poate fi clarificat de sursele biobibliografice disponibile. Astfel, reieșind din informațiile selectate din alte două surse analoge – *Композиторы и музыковеды Молдовы* [6 p. 56-58] și *Композиторы и музыковеды Молдовы* [7 p. 60-61] remarcăm că autorul a scris un *Цикл песен для детей* pe versurile lui Gr. Vieru în anul 1960. De asemenea, pe pagina biografică online a compozitorului [8] se mai găsește o lucrare destinată copiilor – *Идет снег (Ninge)*, concepută împreună cu compozitorul A. Ranga, pe versuri de L. Deleanu. Opusul a fost publicat în culegerea *Детские песни Молдавии: пение (соло, хор) в сопровождении фортепиано*, în anul 1977, la Moscova, de către editura *Muzica*.

Muzica pentru copii

O altă categorie din palmaresul maestrului A. Mulear face referire la muzica pentru copii, iar cel mai reprezentativ exemplu este baletul pentru copii *Făt-Frumos*, după numele eroului principal. Conform datelor din Dosarul personal al compozitorului [9], creația a fost compusă timp de un an (1958-1959). Opusul se prezintă ca o lucrare monumentală și revelatoare atât în creația compozitorului, cât și în fondul de aur muzical autohton.

Baletul este structurat în 3 acte, iar subiectul este inspirat din vechile povești și legende populare moldovenești, descriind perioada în care pământul moldav era stăpânit de Vrăjitoarea rea și atotputernică. Aceasta le aducea oamenilor doar nenorociri, iar pe unde călca picior de-al ei pământul devenea neroditor. Poporul, fiind trist și necăjit, a pornit împotriva Vrăjitoarei un complot.

Pentru a se răzbuna, Vrăjitoarea lua de la fiecare familie primul copil născut. Astfel, a venit timpul ca și Voievodul să-și dea fiica Ileana în captivitate, ulterior, încercând din răspuțeri să învingă jugul rău, dar fără succes. Cel care a decis să se răscoale împotriva Vrăjitoarei a fost fiul Voievodului, fratele mai mic al Ilenei – Făt-Frumos. Lupta dintre cei doi a fost crâncenă, dar până într-un final, victoria a fost de partea eroului, eliberându-și atât sora, cât și întreg poporul de puterea rea și nefastă a Vrăjitoarei.

Astfel, ideea principală a lucrării descrie fapta eroică săvârșită de către personajul principal în numele triumfului binelui asupra răului. Muzica baletului este expresivă, emoțională și ușor perceptibilă de către copii. Compozitorul folosește cu iscusință laitmotivele care definesc personajele principale și dau un ritm viu și trepidant dezvoltării dramatice. Spre exemplu, tema muzicală a lui Făt-Frumos este eroică și plină de strălucire, iar tema Ilenei de natură lirică se prezintă ca un motiv muzical cu o nuanță tristă, al celor care tânjesc după casă și locurile natale.

În vara anului 1959, baletul *Făt-Frumos* a fost pus în scenă în parteneriat cu Departamentul de coregrafie al Colegiului de Muzică *Șt. Neaga* și cu ajutorul Cercului coregrafic de la Casa (Palatul) Pionierilor din Chișinău. Informațiile de pe pagina *web* a Cinematografiei Moldovei ne relatează despre faptul că montarea spectacolului *Făt-Frumos* a avut loc în cadrul studioului de balet de la Palatul Pionierilor cu participarea maeștrilor de balet R. Bromberg și N. Fesenco [10]. Spectacolul a avut un mare succes și, ulterior, a fost introdus în programul *Decadei artei și literaturii moldovenești* de la Moscova.

Tot în anul 1959, Compania *Moldova-Film* a realizat filmul-poveste *Făt-Frumos* în format color, care este plasat în genul de nonficțiune, în două acte, după scenariul semnat de P. Șerban, A. Smolina și muzica de A. Mulear. Cu referire la echipa de producție a filmului *Făt-Frumos*, sursa exemplificată mai sus ne oferă următoarea informație: scenariul – A. Conunov, regia – M. Israilev și E. Leibovici, imaginea – E. Leibovici și muzica – A. Mulear.

Ulterior, în anul 1964, la editura moscovită specializată *Muzica* a fost editată partitura *Suitei simfonice*, care cuprinde 5 tablouri din baletul *Făt-Frumos* [11]:

1. *Вступление и танец невольницы (Introducere și Dansul Sclavei) – Moderato assai–Moderato.*
2. *Борьба со змеей (Lupta cu Zmeul) – Moderato assai–Allegro.*
3. *Вступление и Адажио (Introducere și Adagio) – Meno mosso–Adagio.*
4. *Танец Лесовой (Dansul Mumei Pădurii) – Allegro moderato–Moderato sostenuto–Allegro moderato, agitato–Moderato sostenuto.*
5. *Танец водяных (Dansul Știmelor) – Allegro–Allegro vivo–Moderato, agitato.*

Despre această lucrare menționează și fiul compozitorului, I. Mulear, în interviul *Ilia Mulear despre Alexandr Mulear*: „Un mare cadou pentru tinerii spectatori la acea vreme a fost primul balet moldovenesc pentru copii a lui Mulear – *Făt-Frumos*. Emoționant, pur, festiv și foarte frumos. Binele învinge, cu siguranță, răul în acest balet” [12].

Concluzii

În concluzie, remarcăm faptul că maestrul A. Mulear a dedicat copiilor o varietate largă de lucrări muzicale ce tratează diverse subiecte și se disting prin caracter diferit. Astfel, lucrările sale reușesc să familiarizeze atât tinerii interpreți, cât și micii auditori încă din fragedă copilărie cu anumite complexe sonore originale, curioase și picante. Anumite domenii ale muzicii sale, adresate tinerilor muzicieni sau ascultătorilor, precum muzica pentru pian sau cântecele pentru copii, și-au găsit cercetătorii. Alte lucrări, inclusiv cele cu participarea viorii, merită o analiză detaliată în ceea ce privește specificul lor tipologic, stilistic și de gen. Și atunci, poate, se vor putea trage concluzii generale despre unitatea tipologică a operelor muzicale semnate de compozitor, care aparțin repertoriului pedagogic și, mai larg, muzicii pentru copii. Cu toate acestea, astăzi este clar că lucrările lui A. Mulear ne permit să oferim o abordare integrată a învățării, ceea ce implică dezvoltarea sferei emoțional-imagistice și gustului artistic, extinderea orizonturilor intelectuale a elevilor etc., împreună cu soluționarea problemelor tehnico-interpretative.

Referințe bibliografice

1. GUPALOVA, E. Unele aspecte ale aplicării repertoriului pianistic național în practica pedagogică și concertistică: activitatea Cabinetului instructiv-metodic pe lângă Ministerul Culturii al R. Moldova. In: ACADEMIA DE MUZCĂ, TEATRU, ȘI ARTE PLASTICE. *Anuar științific: muzica, teatru, arte plastice* [online]. 2006. Chișinău: Grafema Libris, 2006 [i.e. 2007], pp. 199–204 [accesat 15 iun. 2022]. ISSN 1857–1581. Disponibil: https://revista.amtap.md/wp-content/files_mf/152095424229_gupalova_Uneleaspectealeaplicariirepertoriuluiipianisticnationalinpractica.pdf
2. ГУПАЛОВА, Е. Авторские издания сочинений отечественных композиторов, пользующиеся приоритетом в учебной практике Республики Молдова. In: ACADEMIA DE MUZCĂ, TEATRU, ȘI ARTE PLASTICE. *Anuar științific: muzica, teatru, arte plastice* [online]. Chișinău: Valinex, 2012, nr. 3, pp. 154–163. [accesat 19 iun. 2022]. ISSN 1857-2251. Disponibil: https://revista.amtap.md/wp-content/files_mf/15163735521_gupalova_Avtorskieizdaniaococineniitecestvenihkompozitorov.pdf
3. Результаты «Исполнительское искусство»: [VI международный фестиваль-конкурс детского творчества «Золотая лира – 2019»]. В: *Евгения Болотова*: [site]. [accesat 13 oct. 2022]. Disponibil: <http://bolotova.md/index.php/muzyka/raspoznavanie-muzyki/2-features/136-rezultaty-ispolnitelskoe-iskusstvo-2019.html>
4. GUPALOVA, E. Фортепианное творчество Златы Ткач в учебном репертуаре Республики Молдова. In: *Valorificarea strategiilor inovationale de dezvoltare a învățământului artistic contemporan: conf. șt.-practică internațională*. Ed. a 2-a [USARB] (15–16 iun. 2018). Bălți: Tipogr. „Indigou Color”, 2018, pp. 74–78. Disponibil: http://dspace.usarb.md:8080/jspui/bitstream/123456789/5475/1/Valorificarea_strategiilor_Conf_2018.pdf
5. ШИМБАРЁВА, А. *Творчество композиторов Республики Молдова в репертуаре детских хоровых коллективов* [online]: дис. ... д-ра искусствоведения. 2012 [accesat 07 iul. 2022]. Disponibil: http://www.cnaa.md/files/theses/2012/21516/ana_simbariov_thesis.pdf
6. *Композиторы и музыковеды Молдавии*: библиогр. справочник. Сост. В. М. Дегтярев. Кишинев: Тимпул, 1979.
7. *Compozitori și muzicologi din Moldova (Композиторы и музыковеды Молдовы)*: lexicon biobibliografic. Alcăt. G. Ciacovschi-Mereșanu. Chișinău: Universitas, 1992.
8. Муляр, Александр Борисович. В: *Википедия* [online]: Свободная энциклопедия. [accesat 11 sept. 2022]. Disponibil: ru.wikipedia.org/wiki/Муляр,_Александр_Борисович

9. *Личное дело Муляра Александра Борисовича*. СК МССР, 1952, 44 file. AOSPRM. F. 2941, nr. 3, pp. 23–24.
10. Făt-Frumos. In: *Cinematografia Moldovei: Web-enciclopedia filmului moldovenesc*. [accesat 17 sept. 2022].
Disponibil: <http://www.cinema.art.md/movie/652/index.html>
11. МУЛЯР, А.Б. *Сюита из балета «Фет-Фрумос»: для симфонического оркестра*. Москва: Музыка, 1964.
12. МУЛЯР, И. Илья Муляр об Александре Муляре: [интервью. Беседовал: Вениамин Дашевский]. In: *Dor le Dor*: Еврейский новостной портал Молдовы DORLEDOR.INFO. 25 dec. 2012 [accesat 15 sept. 2022]
Disponibil: <https://web.archive.org/web/20160304074907/http://dorledor.info/article/илья-муляр-об-алексandre-муляре>